

Brittenova Gloriana v české premiéře v Národním divadle

Tisková zpráva k premiéře inscenace opery *Gloriana*
Národní divadlo, Ostrovní 1, Praha 1
23. února 2012

Skutečnou lahůdkou pro milovníky opery bude letošní česká premiéra *Gloriany*, opery, kterou Benjamin Britten složil k příležitosti korunovace britské královny Alžběty II. v roce 1953. Její děj se odehrává na přelomu 16. a 17. století a líčí poslední životní období Alžběty I. Operní podoba příběhu mocné a svrchované panovnice kontrastující s vnitřním pocitem žádoucí ženy má na scéně Národního divadla premiéry 3. a 4. března 2012.

Pod taktovkou Zbyňka Müllera, v režii Jiřího Heřmana, scéně od Pavla Svobody a v kostýmech z dílny Alexandry Gruskové získá Brittenova *Gloriana* zcela novou podobu. Pro hlavní roli anglické královny Alžběty I. si režisér vybral dvě výrazné operní pěvkyně, Gun-Brit Barkmin a Szilviu Rálik. „*Benjamin Britten nás strhující hudbou, dramatem posledního období vlády královny Alžběty I., konfrontuje s maskou panovníka, odkrývá ji a pohlíží hluboko pod ni. Je vzrušující pozorovat osud člověka, který ve svém životě procitne k vyššímu poslání. Čím výše stoupá, tím větší odpovědnost nese na svých bedrech. Najít rovnováhu mezi oddanou službou člověku-bohu a svému já může pro mnohé znamenat nelehký boj,*“ prozradil o díle Jiří Heřman.

„*Gloriana v současné operní produkci dramaturgickou perličkou. Ač zřejmě nebude hrána plných 45 let, jak by odpovídalo době panování Alžběty I., skvostné pěvecké obsazení a režijní vklad Jiřího Heřmana slibují našim divákům exotickou hudební lahůdku,*“ říká Ondřej Černý, ředitel Národního divadla.

Královna Alžběta I.

Též Alžběta Anglická či Alžběta Tudorovna. Je považována za jednu z nejvýznamnějších osobností anglických i evropských dějin, symbol politické nezávislosti, hospodářského a kulturního rozmachu Anglie druhé poloviny 16. století. Současně je symbolem čistoty a ctnosti. Alžběta I. se, přes mnoho nabídek sňatku, nikdy nevdala a neporodila žádné potomky. Alžbětinská doba je nepochybně jedním z pilířů anglické národní hrdosti.

Opera o královně a pro královnu

Myšlenka napsat a uvést poprvé v historii operu u příležitosti korunovace britského panovníka se zrodila za neobvyklých okolností, které nám díky memoárům George Lascella, sedmého Hraběte Harewooda, nezůstaly utajené. Bratranec královny Alžběty II. a velký hudební mecenáš, který v 50. letech 20. století založil časopis *Opera* a postupně působil ve vedení předních britských operních scén jako Royal Opera House (Covent Garden), Sadler's Wells Opera či English National Opera (a byl ovšem též dlouholetým prezidentem fotbalového klubu Leeds United), patřil k blízkým přátelům Benjamina Brittena. Ten se po londýnské premiéře své velké opery *Billy Budd* vydal v únoru 1952 spolu se svým uměleckým a životním partnerem tenoristou Peterem Pearsem do Rakouska, kde měli po plánovaném recitálu ve Vídni strávit několik dní lyžováním spolu s Hrabětem Harewoodem a jeho chotí ve vorarlberském zimním středisku Gargellen. Kromě lyžování se během jednoho z rozhovorů vynořilo téma „národní opery“. Shodou okolností několik týdnů předtím nastoupila na britský trůn Alžběta II.

Máme-li jedním slovem označit způsob či techniku, jak Britten s Plomerem ve své historické či historizující opeře nakládají s historickými fakty, předlohami a inspiracemi, bude zřejmě nejvhodnějším označením „koláž“. Hlavní zásobárnu témat a motivů *Gloriany* samozřejmě představuje Strachyeho kniha *Alžběta a Essex*. Brittenova hudba ke *Glorianě* se neustále proměňuje, s příznačnými motivy pracuje diskrétně, hledá nové možnosti a konstelace, a tím více k sobě přitahuje divákovu pozornost. Britten toho dosahuje především velkým mistrovstvím v instrumentaci. Děj jednotlivých scén dělí na krátké obrazy. Tyto scénické kapitoly a někdy i jen momenty pojímá záměrně individuálně a mimo jiné také pomocí orchestrálních barev jim propůjčuje jedinečnou atmosféru.

Benjamin Britten

Gloriana

Opera o třech jednáních

Libreto: William Plomer

Hudební nastudování: Zbyněk Müller

Dirigent: Jan Chaloupecký / Zbyněk Müller

Režie: Jiří Heřman

Scéna: Pavel Svoboda

Kostýmy: Alexandra Grusková

Choreografie: Jan Kodet / Lucie Holánková

Světelný design: Daniel Tesař

Sbormistr: Pavel Vaněk

Sbormistr Kühnova dětského sboru: Jiří Chvála

Dramaturgie: Ondřej Hučín

Královna Alžběta I.

Robert Devereux, Hrabě z Essexu

Frances, Lady Essexová

Charles Blount, Lord Mountjoy

Penelope, Lady Richová

Sir Robert Cecil, státní sekretář

Sir Walter Raleigh, kapitán královské stráže

Henry Cuffe, Essexův příznivec

Dvorní dáma

Slepý pouliční zpěvák

Starší soudce z Norwiche

Hospodyně

Duch masky

Ceremoniář

Městský vyvolávač

Gun-Brit Barkmin / Szilvia Rálik

Norman Reinhardt / Martin Šrejma

Kateřina Jalovcová / Stanislava Jirků

Jiří Hájek / Aleš Jeniš

Marie Fajtová / Kateřina Kněžíková

Martin Bárta / Roman Janál

Ivo Hrachovec / David Nykl

Jiří Brückler / Jiří Kubík

Yukiko Šrejmová Kinjo / Michaela Šrůmová

Zdeněk Plech / Luděk Vele

Aleš Hendrych / Ivo Hrachovec

Yvona Škvárová / Lenka Šmídová

Jaroslav Březina / Václav Lemberk

Vladimír Doležal / Jan Markvart

Josef Brozman / Pavel Novák

Orchester a sbor Národního divadla

Balet Opery Národního divadla

Kühnův dětský sbor

Nastudováno v anglickém originále. České a anglické titulky.

Premiéry: 3. a 4. 3. 2012

Reprízy: 11. 3., 9. a 23. 4., 25. 5. a 25. 6. 2012

Náročná inscenace se neobešla bez významné finanční podpory Mecenášského klubu Národního divadla, který přispěl částkou 110 tisíc korun na výrobu kostýmů.

Zvláštní poděkování za velkorysý dar a cennou spolupráci
náleží panu Michaelu Traskovi.

**Záštitu nad inscenací převzala Její Excelence Sian MacLeod,
britská velvyslankyně v České republice.**

Inscenace vznikla za podpory British Council a Britten-Pears Foundation.

Supported by the
Britten-Pears
Foundation

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

AutoCont

PARTNER INSCENACÍ ND

PARTNER INSCENACÍ
BALETU A OPERY ND

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrnou podporu.

Dr. Dadjá Altenburg - Kohl

